

Román jako řemen

Knihou roku 2022 se stal román **Bílá Voda** Kateřiny Tučkové

Už dlouho neměla Kniha roku tak jasného favorita. I v jiných letech – naposledy třeba loni, kdy zvítězilo *Nevědění* Milana Kundery – se dalo laureátovo vítězství více či méně očekávat, letos však od prvních odpovědí bylo jasno. I navzdory humbuku, který se nedávno kolem **Kateřiny Tučkové** strhl.

DAVID LAN CZ

Humbuk to byl přitom přinejmenším směšný, jenž by jistě pobavil i zmíněného Milana Kundery. Na konci října získala Státní cenu za literaturu, a to nejen za *Bílou Vodu*, ale i dosavadní tvorbu, která otvírá málo známá historická a společenská témata. A oheň byl na střeše: kritikům vadila spisovatelčina údajná společenská angažovanost; další zase chtěli, aby Státní cena představovala jakousi „cenu za celoživotní dílo“. Čerstvě dvaadvacetiletá Tučková se však snad na literární Slavín nechystá a další knihy bude psát dál. Zkrátka v celém tom povyku kolem Státní ceny málem zaniklo to hlavní: *Bílá Voda* je znamenitý román.

Ano, i v něm Kateřina Tučková otvírá bolestivé téma: akci Ř, ko-

munistickou likvidaci ženských klášterů. Zároveň ale nejde jen o převyprávění historie, to bychom u této autorky ani nečekali: osudy řádových sester z minulosti proplétá se současností, mixuje historické prameny a literární fikci, popisuje znamenitého genia loci *Bílé Vody*, brilantně buduje postupné napětí... zkrátka dokázala to, co u nás jen málokdo: napsat světový román.

LN Literatura, která se věnuje historickým událostem, kodifikuje historické události víc než odborná studie, již si přečte jen pár odborníků. Není to pro spisovatele příliš zavazující?
Závazek v tomto ohledu cítím hlavně sama k sobě – věnuju vel-

ké úsilí tomu, abych příběhy, které měly být zapomenuty, vykreslila podle svého nejlepšího svědomí, co nejplastičtěji a slovesně nejlépe, jak umím.

LN Vy sama čtete podobně laděnou beletrii, anebo si od toho naopak raději odpočínáte u knížek tematicky vzdálených?

Poslední léta čtu hlavně literaturu faktu týkající se tématu, na kterém pracuji, a k tomu mám rozečtený nějaký (nejčastěji historický) román.

LN Za Bílou Vodu nyní sbíráte jedno ocenění za druhým, v Knižce roku LN jste zvítězila s velkým náskokem, horkou favoritkou jste i pro Magnesii Literu příští rok. Co ale bude dál? Budete dál psát romány na základě kontroverzních historických událostí, které čtenáři tolik oceňují, anebo máte chuť i na jiné žánry či témata?

Se dvěma malými dětmi jsem měla po *Bílé Vodě* zatím sílu jen na říkadla pro batolata – kniha *Co skrývá les* zrovna vychází v nakladatelství Meander. Ale už se těším, až se zase pustím do dalšího románu. Přičemž o přehlížená témata zatím nemám v nedávné minulosti nouzi.

LN Jak jste vnímala události po udělení letošní Státní ceny? Když po tolika letech práce vydáte výborný román a hned se objeví takový povyk (byť jen od určitého segmentu kritiků), to musí jednoho otrávit.

Bylo to nepříjemné, to přiznávám. Proto mě tak potěšil výsledek jiné ankety, kde *Bílou Vodu* ocenila odborná porota i čtenáři. Stejně tak by mě těšil i výsledek Knihy roku *Lidových novin* – kdyby pro mě vlastník těchto novin nebyl se svým střetem zájmů a minulostí nepřijatelnou osobou. Zároveň samozřejmě respektuji tradici této ankety a děkuji respondentům, kteří si s objemnou *Bílou Vodou* dali čtenářskou práci, a navíc pro ni hlasovali.

LN Humbuk se ovšem nestrhl poprvé. Vyhnaním Gerty Schnirch jste řala do živého, česko-německé poválečné vztahy bohužel ještě pořád nemáme vyřešené, po *Žitkovských bohyních* se dokonce objevily knihy, které je saturninovsky „uváděly na pravou míru“... čím to, že právě vy jste se stala takto skoro až nekontroverznější současnou autorkou?

Kontroverzní jsou ta témata, respektive jejich výklad, na němž jsme se jako společnost neshodli. Já jsem k nim jen zaujala postoj.

.....
Pro knihu hlasovali: František Burda, Zbyněk Černík, Miloslav Fiala, Petr Fischer, Zora Freiřová, Kurt Gebauer, Filip Hladík, Michal Horáček, Miroslav Hřebecký, Lidmila Kábrtová, Pavel Klusák, Stanislav Komárek, Pavlína Kouřová, Mirka Kundratová, Dobrava Moldanová, Iva Pecháčková, Petr Pithart, Tomáš Pojar, Pavel Rychetský, Petr Šilhavý, Milan Uhde, Marta Veselá Jirousová, Jarka Vrbová

VÝSLEDKY ANKETY

1. místo (23 hlasů)

Bílá Voda

Kateřina Tučková (Host)

2. místo (10 hlasů)

Pustá země

T. S. Eliot (Argo)

3. místo (9 hlasů)

Životice

Karin Lednická (Bílá vrána)

4.–6. místo (7 hlasů)

Dějiny lidí

Martin Rychlík (Academia)

Sebrané spisy V. „Bel“letrie

Ladislav Klíma (Torst)

Deníky 1912–1925

Karel Teige (Akropolis)

7.–11. místo (6 hlasů)

Podnik s nejistým koncem

Andrea Procházková, Petr Pithart (Academia)

Klára a Slunce

Kazuo Ishiguro (Argo)

Jana bude brzy sbírat lipový květ

Miloš Doležal (Revolver Revue)

1945: Léto běsů

Miloš Doležal (Host)

Zahrada

Petra Dvořáková (Host)

1. místo

Bílá Voda

Kateřina Tučková

Vydalo nakladatelství Host,
Brno 2022.

688 stran.

